5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXII.—N-rul 325 6 PAGINI MARȚI 25 NOEMBRIE 1914

ABONAMENTE
ROMANIA STRĂINĂTATE
Lei 4.65 9.15 18.— | 3 luni 6 luni Un an | Lei 10.- 20.- 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani
idem pag IV .. 40
In ceilalți și reclame 3,50 linia
Anunțuri cu informațiuni mortuare după mărime dela 50–150 lei

Redacția și Administrația: — Bucureșci — 11. Brezoianu 11

Buletinul războiului
pe ziua de 21 Noembrie

I. PE TEATRUL DE EST. Ca o completare a informațiunilor date în buletinul de eri, putem preciza că frontul ocupat de armata germană operând în Polonia de vest, a fost jalonat dela nord la sud de următoarele localități, în marea luptă din regiunea Lods-Lowicz:

Sobota (la vest de Lowicz) Bielawy-Glowno-Strykow-Zgierz (la nord de Lods)-Szadek (la vest de Lods)-Zdonskawola. Pe acest front germanii au făcut puternice lucrări de fortificație.

Marea bătălie este încă în curs și nu putem nimic prognostica asupra rezultatului ei.

Alte știri asupra celorlalte fronturi de pe acest teatru nu avem.

II. PE TEATRUL DE VEST. Situațiunea continuă a fi staționară. Este foarte caracteristică această stagnare a operațiunilor un timp atât de îndelungat. Se zice că aceasta ar fi o tactică a generalisimului Joffre, care caută a nironi pe germani cu un minimum de forțe, *economisind* grosul armatei franceze în vederea unei viitoare formidabile lovituri. In acelaș timp, aproape 2 milioane de rezerviști și noui înscriși francezi continuă a fi instruiți în mod intensiv în interiorul Franței. Din sursă germană totele aliaților ar fi astfel distribuite în nord-estul Franței: armata engleză și parte din cea belgă ocupă sectorul dintre coasta mării și Lille; între Lille și Arras este o armată franceză sub ordinele generalului Castelnau; la sud de Arras este o altă armată sub generalul Moudchuy.

Cu aceste trupe se leagă în sudul Flandrei o foarte puternică armată, alcătuită din cele mai variate formațiuni, sub ordinele generalului belg Durbal. Această armată are mai multe divizii de cavalerie, soldați de marină și trupe teritoriale. Ultimele știri arată reînceperea ostilităților în Alsacia de sud. Germanii arată că sunt din nou în posesiunea localității Than; francezii afirmă că au cucerit două localități în această regiune.

Luptele din Flandra se pot considera ca terminate fără de a avantaja pe nici una din părți.

III. PE TEATRUL DE SUD, vremea rea și impracticabilitatea drumurilor împun colcanelor austriace de urmărire mari întârzieri. Se zice că în Serbia, sunt la 500.000 austriaci și 30.000 bavarezi ...contra abia a 200.000 sârbi obosiți, istoviți. Din situațiunea aceasta sârbii nu pot scăpa, de cât printr'o viguroasă înaintare a rușilor în interiorul Ungariei sau printr'o schimbare de situațiune politică în Balcani. Este de văzut însă, dacă rușii pot risca o înaintare în Ungaria, înainte de a'și fi clarificat situațiunea militară în vestul Poloniei; căci dacă ar fi bătuți acolo, armata germană printr'o simplă înaintare spre sudest ar amenința și tăia comunicațiile armatei rusești aventurate în Ungaria.

IV. In Caucaz și Egipt, adversari nu au dat încă nici o bătălie importantă. Aci războiul e în faza marșurilor de apropiere.

V.

BANCHETUL
„Ligei pentru unitatea națională, politică și morală a românilor"

S'a anunțat la vreme că, din inițiativa mai multor cetățeni, s'a alcătuit în Capitală o „Ligă pentru unitatea națională, politică și morală a românilor".

Această nouă asociație înțelege să lupte spre a determina intrarea noastră în acțiune cât mai neîntârziat, pentru realizarea idealului neamului românesc.

Sâmbătă seară, la ora 9, s'a dat în sala de marmoră a hotelului „Boulevard" un banhet la care au participat numeroși membri ai „Ligei pentru uitatea națională, politică și morală a românilor".

In asistență am remarcat pe d-nii D. Comșa, V. Kogălniceanu, Christu Negoescu, D. Ioanițescu, Petre Grădișteanu, Macri, dr. Giani, G. Nițescu, I. Clinciu, I. Otescu, Take Policrat, I. Ciurcu-Paraschivescu, general dr. Frangulea, Gane Marinescu, I. Mihalcea-Vrânceanu, N. Mircea, Ion Sturza, V. Dincescu, M. Poenaru-Bordea, Ion Zloc, Anghel Anastasescu, Costică Anastasiu, I. Popescu, Toma C. Petrescu, Radu Dragomirescu, Leonida Dimitriade, Georoceanu, Popescu-Dit, Nicolae Reiszi, V. Alexandrescu-Rășani, Popescu-Doru, Gr. Carcali, etc.

La șampanie, cel dintâi a vorbit d. *Petre Grădișteanu*, care a închinat pentru M. S. Regele Ferdinand și pentru împlinirea idealului neamului românesc.

Se pune pentru noi azi, — a spus d-sa, — întrebarea pe care și Hamlet și-a pus-o: *„A fi sau a nu fi"*. Trebuie să ne mișcăm, să intrăm în acțiune, cu orice preț, oricare ar fi primejdia către care ne îndreptăm; căci de-ar fi această primejdie oricât de mare, ea nu va fi mai mare decât desonoarea și desființarea noastră.

D. prim-ministru are datoria de a face ca, după ce Serbia a murit, să nu ni se pregătească și nouă aceeaș soartă.

Cuvântarea d-lui D. Comșa

Un foarte mare patriot ungur, în acelaș timp însă, cel mai mare șarlatan și criminal pe care l'au produs până azi secolele 19 și 20, Tisza, după ce a sacrificat pentru cauza ungurească și pentru punerea în lanțuri a românilor din Ungaria aproape 300.000 de români — cari au pierit în războiul actual, — a mai condamnat la moarte 200 de mii de români.

In Camera maghiară contele Caroly a spus pe față ceia ce gândesc acești huni ai secolului al 20-lea: „Avem încredere că din lupta aceasta va trebui să iasă biruitoare și ideia națională de Stat unitar ungur".

Aceste fapte trebue să convingă pe oricine simte românește că trebue să intrăm imediat în război, oricare ar fi pregătirea noastră azi.

Știu că la noi patriotismul e tenace, fiindcă a rezistat în decursul veacurilor la atâtea pericole.

De aceia ne-am gândit că e absolută necesitate să înființăm imediat o ligă care să spună pe față că vrea unitatea politică a tuturor românilor și unitatea morală, tot atât de necesară.

Trebue să intrăm imediat în război. Orice întârziere e un pas spre peirea neamului românesc. Și fiindcă suntem în cele mai grave momente ale neamului, trebue să uităm partidele meschine, alcătuite în timpurile mici, cari vor dispare, negreșit, în valtoarea care nea cuprins și pe noi și să ne gândim că nu mai poate fi decât un partid: acela al neamului românesc.

Cerem ca imediat să se formeze nu un guvern de colaborare de partide, ci un guvern național în care să intre toate capacitățile neamului, nu ca membri influenți ai unor partide, ci ca cei mai pricepuți din acest neam.

Cerem să intre capacitățile cunoscute în lumea publică, pe care M. S. Regele le știe. Iar toate celelalte capacități să fie întrebuințate după puterea lor fizică, intelectuală sau morală, pentru realizarea unității politice a neamului.

Acum ori niciodată, cu Dumnezeu înainte!

D. *P. Grădișteanu*, pe care d. Comșa l'a proclamat președinte al Ligei nou-constituite, a rostit o cuvântare, mulțumind pentru onoarea ce i se face și pentru dragostea ce i se arată. Eu — a spus cuvântătorul, — povestind începuturile Ligei Culturale, am fost și voi rămâne liberal, fiindcă liberalii sunt și ei naționaliști. Dovadă despre aceasta e șeful partidului liberal.

D. inginer Popovici, președintele al secțiunei *„Ligei Culturale"* din Câmpulung, a arătat marea importanță a ceasului prin care trecem și a evidențiat energic nevoia de a se intra cât mai curând în acțiune pentru opera de întregire a neamului românesc. D-sa a vestejit pe d-nii Pârvan și Racowski.

D. *Tache Policrat*, vorbind despre virtuțile războinice pe cari neamul nostru le-a dovedit în decursul vremurilor, a făcut apel la toate energiile de cari dispunem astăzi, spre a se porni marea luptă pentru realizarea idealului neamului românesc.

D. *Otescu* a vorbit în numele profesorimii române care are deasemenea datoria să se pronunțe în aceste mari clipe. D-sa a vestejit aspru atitudinea d-lui Pârvan și altor profesori cari, prin ținuta lor, aduc o insultă românismului.

D. Otescu și-a încheiat cuvântarea închinând pentru d. Comșa.

D. *Macri* s'a ocupat de atitudinea guvernului, a cărui sovăire — a spus d-sa — e criminală. Guvernul nostru nu știe ce vrea și în această neștiință a lui stă pricina multor rele actuale și viitoare pentru neamul românesc.

D. *Nițescu* a adus elogii d-lor Filipescu, Comșa și Popovici cari, animați de un simțimânt viu și sincer, au venit să înșufletească pe cei adunați spre a grăbi realizarea unui vis scump tuturor românilor.

Au mai vorbit d-nii *I. Clinciu, I. Telu, Alexandrescu, Voiculescu, Mihalcea-Vrânceanu, Mircea Leca*, care a cerut ca manifestările să se facă în stradă, — *Marinescu-Ganea, Ursulescu, etc.*

Banchetul s'a terminat după ora 1°, în mijlocul celei mai vii animații.

Capturarea lui Dewet

Viena, 22. — *Agenția „Reuter" află din Johannesburg că Dewet și alți 11 șefi boeri au fost internați într'un fort din acest oraș. (K. B.)*

ACȚIUNEA NAȚIONALA
MAREA INTRUNIRE DELA „DACIA"
— Cu delegațiuni din întreaga țară —
Deschiderea întrunirei. - Discursurile d-lor: Dr. Istrati. - Ion Grădișteanu, N. Fleva, N. Filipescu, Em. Antonescu și I. Tanovniceanu. - Inchiderea întrunirei.

„Acțiunea națională" a chemat eri pe cetățenii Capitalei și pe delegații din provincie ai „Ligii culturale" la o mare întrunire publică în sala „Dacia".

*

S'a primit o telegramă de adeziune dela d-l Teodor Enibacu din Focșani.

Alta din Craiova:

Craiova, fără deosebire de culoare politică salută pe marele patriot, N. Filipescu și vede în el simbolul realizărei idealului nostru național. M. Pop, Al. Mărescu, Spineanu, V. Broscarescu I. Tălpeanu, I. Pesiacov, St. Cuiceanu, Gregorian N. Coandă, A. Merescu, Iancu Pazu, căpitan Băicoianu, Dem. Nedelcu G. Râmniceanu.

*

Aspectul sălei este mai interesant ca în precedentele întruniri. Publicul a cuprins nu numai vasta sală de întrunire și estrada oratorilor dar și balcoanele cum și galeria. Un suflu războinic plutește deasupra tuturora și e atât de mult popor încât, pe la ceasurile 2 d. a.,—când încep să vină membrii „Acțiunei Naționale", e aproape imposibil să străbați până la tribuna oratorilor. Locul de adunare e într'o atmosferă de vioiciune războinică.

Oratorii sunt întâmpinați cu aplause entuziaste și cu frenetice urale. Un cor improvizat din studenți și cetățeni intonează imnul „La arme" și celelalte imnuri din repertoriul nostru național.

La sosirea d-lui Nicolae Filipescu, un ropot de aplauze îl salută, aclamațiuni care țin mai multe minute.

Impresia generală e că asiști la o adunare de cuvântători ai românismului în marile sărbători ale neamului.

Atât în fața locului de adunare cât și pe străzile de trecere a manifestației de după întrunire autoritățile s'au îngrijit, prin aducerea forțelor militare și polițienești, ca serviciul de pază să nu lase nimic de dorit.

Intrunirea se deschide la ceasurile 2 jum. d. a. și o prezidează d. **dr. C. I. Istrati.**

Discursul d-lui Dr. Istrati

D-sa mulțumește, în numele „Acțiunei Naționale", românilor cari dau sprijin acestei mișcări pentru desăvârșirea idealului nostru național. Ați cântat emblemele neamului cu care vom merge mâine la luptă.

Trăiască Regele! Trăiască România-Mare!

Evenimentele s'au schimbat de câteva zile. Armate covârșitoare au pătruns în Serbia. (Voci: Trăiască Serbia!) Este un popor pe care-l admirăm și-l iubim. Să facem ca acest popor eroic să iasă victorios din starea lui de azi. Al doilea eveniment e manifestația din Camera italiană. Noi, cetățenii Capitalei, cari suntem inima regatului român să strigăm: Trăiască Italia și Regele ei! (Voci: Trăiască Italia! Trăiască Regele Italiei, Camera și Senatul italian!)

Acțiunea noastră de azi e o acțiunea de înălțare a neamului. Nu urmărim scopuri mici în această mișcare ci dorim să mișcăm și pe cei mai slabi, să fim chiar un control al guvernului fără să-i creăm greutăți la înfăptuirea idealului nostru național.

Cu steagul nostru am fost la Plevna, cu el au murit românii din Transilvania cu el vom merge în munții Hațegului. De aceea noi să ne facem poliția noastră și să pedepsim noi pe agenții provocatori cari nu ne vor lăsa să manifestăm liniștiți.

Ați cântat cântece patriotice. Cântați-le înainte căci în cântece vom merge la biruință. Dar trebue să știți că nu vom merge numai cu cântece căci va fi un război crâncen care va cere jertfe și de bani și de vieți. (Voci: facem orice sacrificii). Cei tineri vor merge la hotare iar noi, cei bătrâni vom apăra orașele noastre.

Discursul d-lui I. Tanovniceanu

In marele război, care s'a deslănțuit în Europa întreagă și care tinde să meargă mai departe, comitetul „Acțiunei Naționale" crede că interesul nostru este să mergem cu puterile mari ca Anglia, Franța, și cu țările mici ca Serbia și Belgia împotriva blocului central austro-german.

Asupra acestei chestiuni, persone politice și în afară de politică și-au dat mâna ca să facă să înceteze orice luptă de partid. Tinerimea universitară a dat semnalul de luptă, a venit apoi profesorimea universitară care s'a raliat la mișcarea studențimei.

Acum am crezut că trebue să ne alipim la bărbații politici cari au uitat de politică în interesul nostru național.

Scopul „Acțiunei Naționale" este intrarea cât mai neîntârziat în acțiune și împotriva blocului central austro-german. Noi credem că blocul nostru e alături de puterile cari se luptă cu blocul central.

E destul să vedem ce vrea fiecare din cele două grupări ca să înțelegem că trebue să mergem cu Rusia, Anglia și Franța.

Noi nu uităm că Rusia ne datorește Basarabia și nu renunțăm la ea. Dar Rusia poate să repare greșelile ei din trecut cedându-ne nu numai Basarabia de Sud dar întreaga Basarabie. Nu trebue să uităm totuși că Rusia a luptat totdeauna pentru liberarea popoarelor orientale.

Alături de flota franco-engleză, Rusia a luptat pentru eliberarea Greciei de sub turci la Navarin.

Noi nu uităm că Anglia a greșit luptând cu burii dar nu uităm nici că Lord Byron a luptat murind pentru libertatea Greciei. Acum 100 de ani, Anglia a luptat contra lui Napoleon, cum luptă azi contra blocului german.

Ce să mai zic de Franța? Soldatul francez e soldatul lui Dzeu care s'a luptat și pentru țara lui și pentru alte țări. S'a luptat pentru libertatea Americei, pentru libertatea Greciei și a altor popoare.

Cine e Germania? Ea de abia s'a format și a răpit Silesia dela Austria. Mai târziu, în 1870, luat Alsacia-Lorena, după ce în 1864 a luat Schleswig-Holstein de la o țară mică ca Danemarca.

Astăzi, în 1914— Germania ar voi să ia biata Belgie, chiar Olanda, Luxemburg și Champagne. Cea mai hidoasă țară e Austria, care, liberată de Ion Sobieski, nu trecuse un secol și a sacrificat patria lui Sobieski ștergând-o de pe harta Europei.

Pe cine nu lași să moară, nu te lasă să trăești. Și când românii luptau pentru drăguțul de împărat iar ungurii conspirau împotriva Austriei, aceasta a tăsat în urmă pe unguri să ne calce frații sub pintenii lor. Triplaînțelegere vrea respectarea principiului naționalităților.

Ce face Austria? A voit să umilească Serbia cu o pată fără precedent. Care e imnul național al Franței?

„Contre la tiranie, l'étendard auylant s'est levé".

Care e al Germaniei? „Deutschland über alles". Iată deosebirea. Una luptă contra tiraniei, alta vrea să domine lumea.

Nu contestăm patriotismul nimănui. Am însă credința că nu trebue să mai întârziem. Eu cred că am întârziat prea mult. Am fi putut avea cu noi peste 150 000 români din Ardeal cari azi zac pe câmpiile de luptă.

Românii de peste munți au o importanță deosebită pentru noi. Ei ne-au dat pe George Lazăr și speranțele noastre. Amintește de vestita întrunire dela Blaj unde Simeon Bărnuțiu vorbea în fața a 40.000 de români. Incheie cu celebrele vorbe ale lui Bărnuțiu ca durerea unei națiuni ce merge spre peire trece din veac în veac, și sunetele limbei noastre vor căpăta accentul barbar al cutropitorilor lui Atila.

Așa cuvintele se spuneau atunci, când împrejurările nu erau cele de azi.

Amintește cuvintele din 1868 ale lui Ion C. Brătianu în chestiunea prigonirei românilor din Ardeal.

Fiul său ar ține astăzi acel discurs dacă, în loc de a ține frânele guvernului, ar fi aci alături de noi? Nimeni nu bănuește patriotismul primului ministru, dar mă tem de greșeli. Emil Ollivier a fost patriot dar a dus Franța la nenorociri. Prudența o periculoasă uneori.

Aș dori ca primul-ministru să mai aibă și inimă și îndrăzneala faptelor mari căci ar fi trist ca după încheierea păcei când ne vom formula pretențiunile să fim întrebați ce făceam când alții înghețau în luptă? Să nu ne temem că rigorile ernei vor împiedica căldura inimelor noastre.

Discursul d-lui Ioan C. Grădișteanu

Sunt multe popoarele cari au idealuri naționale. Dar nici unul n'are unul atât de frumos și mare ca idealul nostru național. Franța are Alsacia și Lorena, Italia are Triestul și Trentinul dar ce însemnează ele, care sunt cât Dobrogea noastră,—pe lângă Bucovina și Transilvania noastră cu o populație de peste 6 milioane.

Idealul nostru este o condițiune de viață chiar pentru regatul românesc. In Ardeal s'a zămislit neamul românesc. De acolo s'a resfirat el până la Dunăre și Tisa. După trecerea șivoaelor barbare, tot acolo s'au recules mânia. De acolo au pornit deșcălicătorii țării românești. Tot din Ardeal ne-a venit semnalul deșteptării. S'ar putea zice că n'ar fi rost fără Ardeal nici o Românie între Dunăre și Carpați. Dar Ardealul a rămas o condițiie de existență și pentru viitorul nostru ca regat și ca neam.

Dacă în Ardeal ar fi un puhoi străin, românii ar fi năvălați de acest puhoi barbar și cine știe cum s'ar apăra. Nici o nădejde nu poate fi că națiunea maghiară s'ar putea desbina vreodată de nebunia hegemoniei sale de stat unitar maghiar. Nici în împrejurările de azi nu vrea să știe decât de politica sa de maghiarizare.

Ne rămâne deci să desrobim Ardealul cu armele noastre și lucrul acesta l-a înțeles toată lumea noastră încă din trecutele decenii.

Chiar domnitorul Cuza a priceput această chestie și dacă nu se încheia pacea de atunci, românii ar fi trecut de atunci în Ardeal.

Astăzi Austria e în luptă cu două, din cele mai însemnate imperii de pe pământ. Și aceste imperii vin să libereze neamurile robite sub jug străin.

Tocmai noi să pregetăm acum, când suntem cei mai interesați în chestia națională?

Nu ne mai este iertat să socotim momentele ci trebue să ne aruncăm în vârtejul general pentru isbânda averei noastre. Altfel ni se va duce vestea de nehotărîrea românilor din vremea noastră. Nu numai că este momentul dar este momentul acum ori nici odată.

Pentru ce? Pentru că acum se urmărește stârpirea românilor din Ardeal trimiși prin alegere la măcel sau spânzurați în satele noastre de către unguri.

Prin zdrobirea Serbiei, suntem amenințați să fim înconjurați de austriaci și ne va tăia legătura cu Occidentul. E o singură hotărâre bărbătească în aceste împrejurări. Să ne închinăm de trei ori și să zicem înainte cu D-zeu!

Discursul d-lui Em. Antonescu

D-lor,

A scăpat neamul nostru de Huni, Avari, Tătari și Turci, a venit vremea să scape de Unguri. Acesta e obiectivul „Acțiunii naționale".

Pentru aceasta am concentrat toate sufletele ca să trezim toate energiile pentru clipa cea mai grea din istoria noastră. Nu ținem seamă de nici o calomnie, câinii latră, caravanu trece.

Și tot pentru aceasta vom veghea și la acțiunea guvernului, ca să-și împlinească toată datoria, să-l stimulăm și chiar în ziua când vom ști că nu merge acolo unde trebue, vom răsturna 70 de guverne. Căci nu e putere omenească, în stare de a ne opri să nu întregim neamul.

Momentul e acesta, când Austria e definitiv slăbită.

Dacă vom menaja-o astăzi, peste 2 ani se va juca ea cu noi cum a făcut cu Serbia.

Dar momentul mai e și un alt motiv. Dacă am avut norocul anul trecut, să credem că așa va merge și acum?

Popoarele trăesc în virtutea energiilor desfășurate și sacrificiile făcute.

n Occident a început să se creadă, că în loc să fim o sentinelă civilizatoare, suntem miopi.

Dar cine se opune nouă?

O seamă de străini, cari trăesc la noi și abuzează de toleranța legilor noastre ne insultă în țară.

Cerem guvernului ca din umbra zidurilor unei legtături să înceteze de a se răspândi tentațiile de corupție.

Cerem să se facă uz de legea expulzărilor.

Mai sunt apoi o serie de bismarci mititei cu titluri de profesori universitari care împotriva vrerilor unui neam se lupta cu morile de vânt. Acestora le vom arăta, că zidurile universității sunt prea mici pentru atari specimene.

Sunt însă unii decișI, și ceata rozătoarelor bugetare, cari își duc cu satisfacție viața fără voință și simțire.

Se aduce argumentul, că acum fiind frig, e inoportună o acțiune. Războiul nu-i de iarnă sau vară. Războiul cu termometru și calendar nu se cunoaște. Iar noperc care să-și amâne idealul național de frica guturaiului, este o necesitate să moară.

Se mai spune, că nu putem porni, fiindcă am avea o criză dinastică.

Astăzi, când între noi de acl și sufletele din palat e un contact și o armonie desăvârșită de avânt, acest argument cade.

Suntem amenințați de bulgari?

E un pretext aceasta, dar dacă va fi o realitate, atunci drumul prin Transilvania va fi făcut prin Sofia. *(Urale entuziaste).*

E cu putință să se sperie Bulgaria?

Atunci să vie Radoslavoff să guverneze la București.

Este un alt argument spus încet la ureche: nu suntem pregătiți, — nici materialicește nici sufletește.

S'a cheltuit cu armata milioane, și dacă am fost preparați anul trecut și în August, când ni se cerea să mergem cu Austria, acum nu suntem?

Dar avem mărturisirea aceluia, care a dat țării încrederea în armată, și care spune că armata e gata cu Nicu Filipescu.

Dacă armata nu e gata acum, mai bine ar fi ca ofițerii să-și frângă sabia, căci nu putem aștepta 40 de ani înainte fără ca sabile să nu se ruginească.

Nu suntem pregătiți sufletește? Ce clar e izvorul la obârșie, în mijlocul poporului, și ce mocirlos e în straturile suprapuse. Oratorul citește o scrisoare a unui sătean.

Se mai zice că dincolo, nu sunt cameni pregătiți. Neadevăr grozav.

Dincolo românii au plecat la moarte, înfășurându-se în stindardul românesc, în spitale întreabă pe patul de moarte, de ce nu vine dorobanțul și ca să-i ducă în lupte, ungurii îi simt că merg să ne apere pe noi, cari suntem invadați de ruși.

Aceasta înseamnă nepregătire?

Acei cari răspândesc asemenea svonuri, sunt mai răi ca trădătorii, ei ne sfâșie viitorul și idealul.

Asupra noastră apasă cea mai gravă povară.

Generația trecută ne-a dat revoluția și unirea. Iar noi? Suntem sortiți să fim acum cea mai blestemată, sau cea mai glorioasă generație.

Cine e român, știe ce să aleagă și ce să facă.

(Cuvântarea este acoperită de lungi și repetate aplauze).

Cuvântarea d-lui N. Fleva

E ora prea înaintată și larma sufletelor ne este prea urcată pentru discursuri.

Ca român, fi felicit pe oratori, și pentru realizarea idealului național, îi asigur, că voi fi alături de ei.

Simt nevoia să mă întreb din ce clasă fac parte acei cari ponegresc acțiunea națională.

„De ce este insultat Filipescu, când activitatea lui la ministerul de război, a fost așa de rodnică? Eu am fost acuzat, că sunt republican acum". Acțiunea națională a lăsat preocupările de partid luptând pentru tot, pentru întregirea tuturor năzuințelor românești.

Dar nu numai o parte din presă ne-a învinuit, ci și poliția, care e un reflex al celor ce o conduc.

„Eu cred, că poliția e vinovată de cele întâmplate Duminica trecută, când am rugat publicul să se retragă în liniște. De când cu această istorie a nemților; poliția s'a arătat mai vigilentă ca oricând.

Oratorul citește o circulară polițienească, care rânduește 6 echipe de polițiști pentru urmărirea manifestanților.

— Unde erau deci echipele volante, când s'au sparte geamurile de la grajdurile și casele d-lui Marghiloman?

Mai mult încă, poliția era în apropiere de locul manifestației ostile și ce a făcut?

Oratorul citează din nou din ordonanța polițienească, dispunând echipele de pază continua, la ziarul ziua;

Voci. — Jos cu el.

Oratorul la d-l Grigore Cantacuzino.

Voci. — Jos cu el.

Oratorul. — Lăsați-l, d-lor, acolo sus unde e.

Vi s'a arătat, că e o necesitate să ieșim din pasivitatea noastră și unde trebue să mergem. Nu vi s'a spus însă, suntem cu guvernul țării, pregătiți să facem ce trebue să facem. Răspund: că de atâtea luni așteptăm să intrăm în războiu și abia acum misionarii noștri au plecat în America.

Intre noi, se laudă acțiunea guvernului, despre care spunem însă că e prea moale și trebue stimulat.

Acum, trebue să fie un guvern vrednic, din toate partidele sau chiar dintr'un partid. Dar în starea de acum, nu suntem într'o situație destul de bună. Oamenii din guvernul actual fac studii pe spinarea noastră, sunt valoroși, dar sunt tineri. Acest guvern nu-i nici tare, nici sigur, ca să inspire poporului acest sentiment de siguranță.

Voci: Cu toții, cu toți.

Oratorul: Dar pe străzi să păstrați liniște.

Discursul d-lui N. Filipescu

(*Oratorul e întâmpinat cu urale care țin câteva minute.*

Nu e nici timpul, nici nevoie de un discurs.

Acum 2 luni, rușii erau învingători la Lemberg; austriacii erau învinși în Serbia.

Acum rușii înaintează, în Serbia însă au pătruns austriacii. Atunci puteam să dăm lovitura cea din urmă Austriei, dând drum sârbilor spre Budapesta.

Astăzi suntem noi înșine blocați la Dunăre. — despre Bosfor nu poate fi vorba — Acum două luni, eram în ofensivă; acum suntem în defensivă. Atunci ne gândeam la Ardeal; acum trebue să ne gândim cum să ne apărăm. Dacă merg lucrurile așa peste două luni, nu e imposibil să vi să spună: *e prea târziu, să ne mulțumim a ne apăra marginile regatului.*

E poate cu putință ca unitatea națională să se facă și fără noi. Ar fi să credem numai în izbânda noroculuI.

Dar un popor, care vrea să trăiască, nu trebue, nu-i e îngăduit să se gândiască la o soartă mai bună cu ajutorul noroculuI. Noi trebue să ne gândim și să mergem la sigur.

D. prof. dr. Istrati. — Am primit propunerea d-lui Fleva și în numele Capitalei vom saluta pe reprezentantul Italiei. Pentru a nu crea însă situații dificile, vă rog ca la această ambasadă să ne lăsați numai pe noi, fără manifestații. Iar dv. să vă împrăștiați în liniște.

D. Istrati citește apoi următoarea

MOȚIUNE

Cetățenii întruniți la Dacia în ziua de 23 Noembrie, cer ca guvernul în interesul României să-și pue în joc toată autoritatea și toată puterea spre a împiedica ocuparea Serbiei.

CRONICI
COMANDANTUL

Coelum non animum mutant qu trans mare currunt. (Horatius

Știința, credința și curajul sunt podoabele cari trebue să caracterizeze pe adevăratul om de mare.

Bazat pe știință, comandantul păsește fără șovăire, situațiunile cele mai grele reducându-se la simple solutiuni.

Credința îi dă tonul îndrăznelei în decisiuni, iar curajul izbândă în momente decisive.

Plecat pe nebătătoriile cărări la limanul către care datoria îl mână, la cunoștințele sale va alerga comandantul pentru a feri imperiul ce îl conduce de intrigile ce i-ar pune în cale imensitatea ce o străbate.

Contând pe lumina intelectului său, atunci când concretisarea lipsește, se înalță cu mintea în infinitatea lumilor nestrăbătute și cu ochii siguri, alege puncte pe cari le sistematisează în calcule concludente de exactitatea cărora depinde existența celor cari i-au încredințat viața.

In lumea exterioară, la curent cu viața politică și comercială dintre popoare, este oglinda în care progresul patriei sale reprezintă șansele de câștig.

Neadormit cugetător, de la izvorul doctrinei sale iau naștere cercetări, cari, prin limpezimea și positivitatea ideilor, duc mai departe știința, spre legile cari stabilesc armonia revoluțiunei universale, această evoluție în evoluție a tot ce e materie, a tot ce e spirit.

Artă fără orizont, știință fără de margini, unde întâmplările zilei de astăzi nu au nici o legătură cu situațiunea zilei de mâine, unde faptele bune se uită, iar cele rele gravitează până când altele mai bune sau mai rele vin la de le iau locul.

In acest ciclu al peripețiilor evoluează trupuri și suflete, până când tragedia mărei violentează armonia care le unește.

Stăpân absolut al guvernului său, pe garanția legilor, are putere de viață și de moarte asupra supușilor săi.

Cu înțelegiune stoică declină asupra măsurilor de siguranță în momente grele.

Cu încredere în sine și în statul său major, deliberează asupra soartei, ce elementul în vitreză ospitalitate le-a rezervat.

Supremul cult — credința în Dumnezeu — în pioasa rugăciune îi împreună mâinile și atunci — ministru al evlaviei — trimite caldă rugăciune cerului, implorând Divinitatea să-l aibă în pază pe el și dragii lui marinari ferindu-i de pericolele ce spiritul vrăjmășiei le ar intenționa.

Intelectual select, de o modestie care obligă, trece peste condițiunile cari distanțează relațiunile sociale și amestecat în cercul celor mai mici ai săi, scoboară limbagiul la percepțiunea lor și cu drăgălășie copilărească prinde firul povestirilor. Fiecare frază se termină cu un surâs, fiecare istorioară cu o glumă, care înveselește fețele celor peste cari întâmplările vieței de mare au săpat adânci urma.

Adept al filozofiei practice, se absolvă din întâmplările vieței comune, ridicându-și spiritul deasupra deșertelor aspirațiuni ale vulgului.

Comandantul prin importanța persoanei și postului său, constituind o parte integrantă de neîngăduită valoare din forța vitală a națiunei sale, în complexul exigențelor datorilor, are apostolatul de a fi apărătorul ei.

Comandant de torpilor, crucișător sau cuirasat, un singur gând îl obsedează — a învinge.

Onoare și patrie sunt cuvintele cari îl mișcă și cari în noțiunea lor indică sentimentele înalte și nobile, pentru jertfa cărora sufletele curate și cinstite nu au nimic prea scump.

Când pavilionul de culoarea sângelui s'a arborat la catarg, când atmosfera este otrăvită cu pucioasă și când glasul tunului răspândește fiori de moarte, în mijlocul luptătorilor săi, cu vocea calmă, dar impunătoare, comandantul trimite comenzile, cari se execută cu precisiunea automatelor.

In iadul de flăcări, când marea pare un enorm cazan cu catran clocotit, când ferul topit curge în lavă pe punte, în asfixia gazurilor omoritoare din ghiulele cari explodează, pipa comandantului fumează tot așa de liniștit ca și în repauzul zilelor senine.

Văzut în momente supreme, comandantul, această figură, pare un gigant de forță, voință și energie, prin atitudinea ținutei sale și majestatea chipului său.

De pe puntea de comandă glasul său tună ultimele dispozitive pentru salvarea echipagiului său — vasul ce până atunci l-a purtat mândru, pregătindu-se a se scoborî de veci în întunecimea oceanului.

Cu apa crescândă în jurul taliei sale, cu pavilionul în mâna dreaptă, cu fața către cer, așa încet cum scoboară în acest abis al eternității, pare un sfânt a cărui ultimă și supremă voluptate a fost virtutea. Și astfel dispare și ultima spumă a valurilor făcute de cuvintele sale — Onoare și Patrie.

Ionel Căluneanu
Ofițer, vaporul „Iași"
Galați, Noemb. 1914.

Intrunirea socialistă

Brăila, 23 Noembrie

Partidul social-democrat a ținut azi d. a. o intrunire în sala teatrului Luvru. S'a vorbit în contra agitațiilor războinice cum și în contra scumpirei traiului.

In ce privește prima chestiune vorbitorii au făcut o expunere a situației, externe spunând ar fi o crimă să intrăm în războiu.

Despre scumpirea traiului s'a arătat că unii dintre negustorii precum și unii fabricanți specu lează populația. Guvernul refuză să ia măsuri de înfrânare speculei. Toate măsurile luato până acum sunt numai praf în ochii mulțimei, guvernul având interese a proteja pe capitaliștii exploatatori.